

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף כ"ז of ביצה.
Some of the topics we will learn about today include:

More teachings about a מומחה ruling on a מום of a בכור on Yom Tov - in which cases this is permissible, and in which cases this is forbidden?

Laws relating to an animal that dies on Yom Tov, if one may use it?

A

When is a מומחה permitted to rule on a מום of a בכור on Yom Tov

Laws relating to an animal that dies on Yom Tov

B

How to correctly purchase an animal on Yom Tov without transgressing the laws of מוקח וממכר, which are forbidden on Yom Tov?

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

בכור

The firstborn male of an ox, goat or sheep has קדושת בכור, and it must be given to a Kohen. It cannot be redeemed. In the time of the Bais HaMikdash, if the animal had no מום, the בכור must be brought as a Korban during its first year. If the animal had a מום, it may be slaughtered eaten during its first year, and it is מומון כהן. Today when there is no Bais HaMikdash, a Kohen must care for a Bechor until it develops a מום. Alternatively, he may sell it, even if it has no Mum, to a non-Kohen, who may then eat it after it develops a Mum.

מוקצה

Muktze refers to anything that is set aside and not intended for use on Shabbos or Yom Tov, and is therefore forbidden to be handled on Shabbos or Yom Tov.

B

How to purchase an animal on Yom Tov without transgressing the laws of מוקח וממכר

בכור

מוקצה

C

חלה

When a person makes dough from one of the five מיני דגן (wheat, barley, oats, rye or spelt), he must separate a small portion which must be given to the Kohen before he is allowed to eat from the dough. This portion is called Chalah. Chalah may only be eaten by Kohanim and their families, while they are טהור. Chalah applies only in Eretz Yisrael מדאורייתא, however there is a Mitzva מדרבנן to separate חלה even in Chutz LaAretz.

מוקח וממכר בשבת ויום טוב

Engaging in מוקח וממכר, any type of commerce or business is forbidden on Shabbos and Yom Tov, as the pasuk states ממצוא חפצך ודבר דבר. Rashi also explains that if מוקח וממכר were permitted, one might come to write down the transactions on Shabbos and Yom Tov. Furthermore, Rashi quotes the pesukim in Sefer Nechemya, where Ezra HaSofer was admonishing the Yidden for being involved in commerce on Shabbos, as he told them that in that way they were being מחלל the Shabbos in a very serious manner.

C

חלה

מוקח וממכר בשבת ויום טוב

1 So let's review.....

The gemara continues its discussion from the previous Daf about checking a מום of a בכור on Yom Tov.
 ר' יהודה נשיאה הוה ליה ההוא בוכרא
 Rebbe Yehuda Nesiah had a בכור with a מום which he wanted to Shecht on Yom Tov.
 שדריה לקמיה דר' אמי
 He sent it to Rav Ami, a מומחה, an expert who can rule on a מום to permit the animal.
 סבר דלא למחזייה

1 *Checking a מום of a בכור on Yom Tov*

ר' יהודה נשיאה הוה ליה ההוא בוכרא
 He had a בכור with a מום which he wanted to Shecht on Yom Tov
 שדריה לקמיה דר' אמי
 an expert who could rule on a מום to permit the animal
 סבר דלא למחזייה
 Rav Ami would not see the מום on Yom Tov

2 Rav Ami would not see the מום on Yom Tov, as per Rebbe Shimon's opinion on the previous Daf that אין רואין מומין ביום טוב

א"ל רבי זריקא ואיתימא רבי ירמיה
 ר' יהודה ורבי שמעון הלכה כרבי יהודה
 Rav Ami was questioned that in cases of a מחלוקת between Rebbe Yehuda and Rebbe Shimon, the Halacha usually follows Rebbe Yehuda, who holds
 רואין מומין ביום טוב

הדר שדריה לקמיה דרבי יצחק נפחא
 Rebbe Yehuda Nesiah then sent the בכור to Rebbe Yitzchak Nafcha, who also refused to see the animal on Yom Tov, and was likewise questioned.

However Rav Ami maintained that he had heard from Rebbe Zeira in Eretz Yisrael, that in this case the Halacha is like רבי רבי, because the Braisa quotes the opinion of R' Shimon as the Chachamim.

2 *אין רואין מומין ביום טוב*

א"ל רבי זריקא ואיתימא רבי ירמיה
 ר' יהודה ורבי שמעון - הלכה כרבי יהודה
 רואין מומין ביום טוב
 הדר שדריה לקמיה דרבי יצחק נפחא
 ...who also refused to see the בכור on Yom Tov

3 מאי הוי עלה
 What was the outcome of the מחלוקת?
 The Gemara attempts to resolve this question from the following Braisa.

אמר רב יוסף
 The Halachah follows R' Shimon, because
 ת"ש דתליא באשלי רברבי
 דאמר רבי שמעון בן פזי א"ר יהושע בן לוי א"ר יוסי בן שאול אמר רבי משום קהלא קדישא דבירושלים
 ר' שמעון וחבריו בשיטת ר' מאיר אמרוה
 This long list of חכמים said that when מנסיא בן מנסיא, on daf כ"ו, ruled like R' Shimon that
 אין רואין מומין ביום טוב

3 *מאי הוי עלה*

אמר רב יוסף
 ת"ש דתליא באשלי רברבי
 דאמר רבי שמעון בן פזי א"ר יהושע בן לוי א"ר יוסי בן שאול אמר רבי משום קהלא קדישא דבירושלים
 ר' שמעון וחבריו בשיטת ר' מאיר אמרוה

4 Rav Meir in the following מחלוקת from a Mishnah in Masechta Bechoros:
 דתנן השוחט את הבכור ואחר כך הראה את מומו
 ר' יהודה מתיר
 ורבי מאיר אסור
 הואיל ונשחט שלא על פי מומחה אסור
 If someone slaughtered his בכור first, and only then showed the מום to a מומחה. Rebbe Yehuda permits the בכור, and Rebbe Meir forbids it.
 Rav Yosef understood R' Meir's reasoning to be based on the following:

4

דתנן השוחט את הבכור ואחר כך הראה את מומו

ר' יהודה מתיר

ורבי מאיר אומר
הואיל ונשחט
שלא על פי מומחה
אסור

Rav Yosef understood R' Meir's reasoning to be based on the following

5 ראיית בכור מחיים
 ראיית טרפה לאחר שחיטה
 We see from the Halachah that a בכור must have its מום ruled upon by a מומחה before שחיטה, while a question of טרפה may be ruled upon after שחיטה, that there is a fundamental difference between the two rulings. In the case of טרפה, the ruling is merely an Halachic determination that this blemish is of the type which renders an animal טרפה. Since it is, the blemish rendered the animal טרפה even before the ruling. However, in the case of בכור, it is the ruling that renders the animal a מום. Prior to the ruling the animal has a status of בכור תם, and is forbidden, and the ruling creates a new status. That is why if he Shechted it before the ruling it remains אסור.

5

ראיית בכור מחיים
 ראיית טרפה לאחר שחיטה

A בכור must have its מום ruled upon by a מומחה before שחיטה

A question of טרפה may be ruled upon after שחיטה

this blemish renders the animal טרפה even before the ruling

the ruling is what renders the animal a מום בכור בלא מום

That is why if he Shechted the בכור before the ruling - it remains אסור

6 ומינה ראיית טרפה אפילו בי"ט
 ראיית בכור מערב י"ט
 As a result, ruling on a טרפה is מותר on Yom Tov, because it does not change anything in the animal - it is merely a determination of existing status. However, the ruling of a בכור, as Rashi explains;
 הוה ליה כמתקן
 או כדן דין
 ואסור לראותו בי"ט
 It is אסור on Yom Tov - either, because it is similar to repairing an item, since it is the ruling that renders the בכור fit to be eaten - OR - because it is similar to ruling on a court case.

6

ומינה ...

ראיית בכור מערב י"ט

ראיית טרפה אפילו בי"ט

או כדן דין
 it's similar to ruling on a court case

הוה ליה כמתקן
 since the ruling renders the בכור fit to be eaten

because it does not change anything in the animal

7 Therefore, says Rav Yosef; since R' Shimon's opinion of טוב אין רואין מומין ביום טוב - And, R' Meir's opinion of הואיל ונשחט שלא על פי מומחה אסור, they are a majority opinion vis-à-vis R' Yehuda's opinion of ר' יהודה, in his Machlokes with R' Shimon, and מתיר in his Machlokes with R' Meir.

7 *Therefore, says Rav Yosef, since...*

<i>רבי מאיר</i>	<i>רבי שמעון</i>
<i>הואיל ונשחט</i>	<i>אין רואין מומין</i>
<i>שלא על פי מומחה</i>	<i>ביום טוב</i>
<i>אסור</i>	

are based on the same logic, they are a majority opinion vis-à-vis R' Yehuda's opinion of

<i>ראיית הבכור</i>	<i>רואין מומין</i>
<i>לאחר שחיטה</i>	<i>ביום טוב</i>

8 א"ל אביי
אטו התם ברואין מומין פליגי בקנסא פליגי
Abaye disagrees with Rav Yosef's understanding. Abaye explains the Machlokes of יהודה ור' מאיר as one of קנס. R' Meir holds that the Chachamim imposed a קנס on the כהן for slaughtering the בכור before showing it to a מומחה, and R' Yehuda holds there is no קנס.

8 *א"ל אביי*

אטו התם ברואין מומין פליגי בקנסא פליגי

The Chachamim imposed a קנס on the כהן for slaughtering the בכור before showing it to a מומחה

The Sugya concludes...

כל מום לא יהיה בו

לא יכיר בו מום

One may not even indirectly cause a מום in a בכור as he will know it

This Sugya of בכור concludes with a Braisa which teaches that from the Posuk
כל מום לא יהיה בו - we Learn
שלא יהיה בו מום (read YeHayeh)
It is a לוא to make a מום in a בכור. From the additional word כל, we learn
שלא יגרום
That one may not even indirectly cause a מום in a בכור.
=====

9 Zugt the Mishna:
בהמה שמתה לא יזינה ממקומה
An animal which dies on Yom Tov may not be moved, because it is מוקצה.
ומעשה ושאלו את רבי טרפון עליה ועל החלה שנממאת ונכנס לבית המדרש ושאל ואמרו לו לא יזיז ממקומם
Rebbe Tarfon was once asked about this case, as well as a case of חלה which became טמא on Yom Tov. In both cases the ruling was that they may not be moved from their places.

9 *בהמה שמתה לא יזינה ממקומה*

An animal which dies on Yom Tov may not be moved, because it is מוקצה

ומעשה ושאלו את רבי טרפון עליה ועל החלה שנממאת ונכנס לבית המדרש ושאל ואמרו לו לא יזיז ממקומם

The ruling was that they may not be moved from their places

10 The Gemara asks from a well-known Braisa; רבי שמעון אומר מחתכין את הדלועין לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים
 Rebbe Shimon holds that an animal that dies on Shabbos may be fed to dogs, and is not considered מוקצה.
 ר' יהודה אומר אם לא היתה נבלה מערב שבת אסורה
 If it dies on Shabbos it is Muktzah.

לימא תנן סתמא דלא כר' שמעון
 Should we say that our Stam Mishna which says it is מוקצה, does not follow the opinion of R' Shimon?

10

?

ר' יהודה אומר אם לא היתה נבלה מערב שבת אסורה <i>it is מוקצה</i>	רבי שמעון אומר מחתכין את הדלועין לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים <i>it is not מוקצה</i>
--	---

לימא תנן סתמא דלא כר' שמעון ?

11 The Gemara offers two ways to reconcile our Mishnah with R' Shimon:
 מודה היה רבי שמעון בבעלי חיים שמתו שאסורין -1
 Our Mishnah is speaking of a healthy animal that died on Yom Tov, in which R' Shimon agrees that they are in fact מוקצה - because, he did not expect it to die, and use it for the dogs.
 In the Braisa we are speaking of a מסוכנת - a sick animal, which is not מוקצה, because he is expecting to die, and use it for the dogs.

חלוק היה רבי שמעון אפילו בבעלי חיים שמתו שמוותרים -2
 In the Braisa, R' Shimon holds that even a healthy animal is not מוקצה - and therefore, we must say that our Mishnah is speaking of מסוכנת, which remains בהנאה, and is therefore מוקצה even according to R' Shimon.

11

The Gemara offers two ways to reconcile our Mishnah with R' Shimon

2 חלוק היה רבי שמעון אפילו בבעלי חיים שמתו שמוותרים <i>Our Mishnah is speaking of מסוכנת, which remains בהנאה</i>	1 מודה היה רבי שמעון בבעלי חיים שמתו שאסורין <i>Our Mishnah is speaking of a healthy animal</i> <i>The Braisa is speaking of a sick animal</i>
--	---

12 The next Mishnah deals with the issue of מוקח וממכר on Yom Tov:
 Zugt the Mishna:
 אין נמנין על הבהמה לכתחלה ביו"ט
 A group of people may not join together on Yom Tov to buy an animal.
 אבל נמנין עליה מערב יום טוב ושוחטין ומחלקין ביניהם
 They may however form this group before Yom Tov, and then Shecht and divide the animal on Yom Tov.

12

The issue of מוקח וממכר on Yom Tov

אין נמנין על הבהמה לכתחלה ביו"ט
A group of people may not join together on Yom Tov to buy an animal

אבל נמנין עליה מערב יום טוב ושוחטין ומחלקין ביניהם

- 13 The Gemara explains:
מאי אין נמנין
אמר רב יהודה אמר שמואל
אין פוסקין דמים לכתחלה על הבהמה ביו"ט
They are forbidden to discuss monetary issues regarding the animal on Yom Tov. However, they may bring another animal on Yom Tov, place it near the animal in question, and note that this animal has the same value as the other. After Yom Tov, they will finalize the financial matters based on the value of that animal. In this way, one may acquire an animal on Yom Tov, without transgressing the איסור of מקח ממכר on Yom Tov.

- 13 **מאי אין נמנין**
אמר רב יהודה אמר שמואל
אין פוסקין דמים לכתחלה על הבהמה ביו"ט
- They are forbidden to discuss monetary issues regarding the animal.*
- However, they may bring another animal, place it near this animal and note that they have the same value.*
- After Yom Tov, they can finalize the financial matters based on the value of that animal*
- In this way, one may acquire an animal on Yom Tov, without transgressing the איסור of מקח ממכר on Yom Tov

- 14 Similarly, the Gemara says:
לא יאמר אדם לחברו
הריני עמך בסלע הריני עמך בשתים
אבל אומר לו
הריני עמך למחצה ולשליש ולרביע
Someone who wishes to join this group on Yom Tov may not say I will be a partner in this animal to the tune of a certain amount of money - But he may say I will be a partner of a certain percentage of this animal, and then settle the finances after Yom Tov.

- 14 *Similarly. . .*
- לא יאמר אדם לחברו**
הריני עמך בסלע - הריני עמך בשתים
אבל אומר לו
הריני עמך למחצה ולשליש ולרביע
- Someone who wishes to join a group on Yom Tov may not say: I will be a partner in this animal to the tune of a certain amount of money*
- But he may say I will be a partner of a certain percentage of this animal, and then settle the finances after Yom Tov.*